

1

ROZDZIAŁ

9 1 WARUNKI NATURALNE I OCHRONA ŚRODOWISKA

- 9** 1.1 Powierzchnia geodezyjna
- 13** 1.2 Zieleni
- 16** 1.3 Lesistość
- 19** 1.4 Obszary prawnie chronione
- 20** 1.5 Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

OCHRONA ŚRODOWISKA

1. WARUNKI NATURALNE I OCHRONA ŚRODOWISKA

1.1 Powierzchnia geodezyjna

Województwo łódzkie według stanu w dniu 1 I 2016 r. zajmowało 1821895 ha powierzchni geodezyjnej, co stanowiło 5,8% powierzchni kraju i plasowało je na 9 pozycji wśród województw. Użytki rolne stanowiły 70,3% powierzchni województwa łódzkiego i zajmowały 1281675 ha jego powierzchni.

W ciągu 5 lat areał użytków rolnych zmniejszył się o 16280 ha, tj. 1,3%, natomiast areał gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych wzrósł o 7160 ha, tj. 1,8%. Powierzchnia wyłącznie gruntów leśnych utrzymała się na zbliżonym poziomie, natomiast areał gruntów zadrzewionych i zakrzewionych wzrósł w tym czasie o blisko połowę, do poziomu 11792 ha. W okresie 5 lat największy nominalny przyrost powierzchni dotyczył gruntów zabudowanych i zurbanizowanych - wzrost o 9954 ha, tj. o 5,1%.

Województwo łódzkie na tle innych województw posiada najwyższy odsetek użytków rolnych o 10,7 p. proc. wyższy niż notowany dla Polski ogółem (59,6%). Wysoki odsetek użytków rolnych odnotowano także w województwie lubelskim, gdzie stanowiły one 69,9% powierzchni województwa. Wśród województw o najniższym odsetku użytków rolnych (poniżej 50% powierzchni), uplasowały się województwa: lubuskie (40,3%) oraz zachodniopomorskie (48,7%).

W strukturze użytków rolnych województwa łódzkiego, podobnie jak w innych województwach, największy odsetek zajmowały grunty orne – 77,4%. Pod tym względem łódzkie uzyskało czwartą pozycję wśród województw, za kujawsko-pomorskim (85,2%), opolskim (81,9%) i wielkopolskim (81,3%). Najniższym odsetkiem gruntów rolnych charakteryzowało się województwo podlaskie (63,5%). W województwie łódzkim udział łąk trwałych w powierzchni użytków rolnych był jednym z niższych w kraju – 9,0%. Niższym odsetkiem cechowało się jedynie województwo kujawsko-pomorskie – 7,2%.

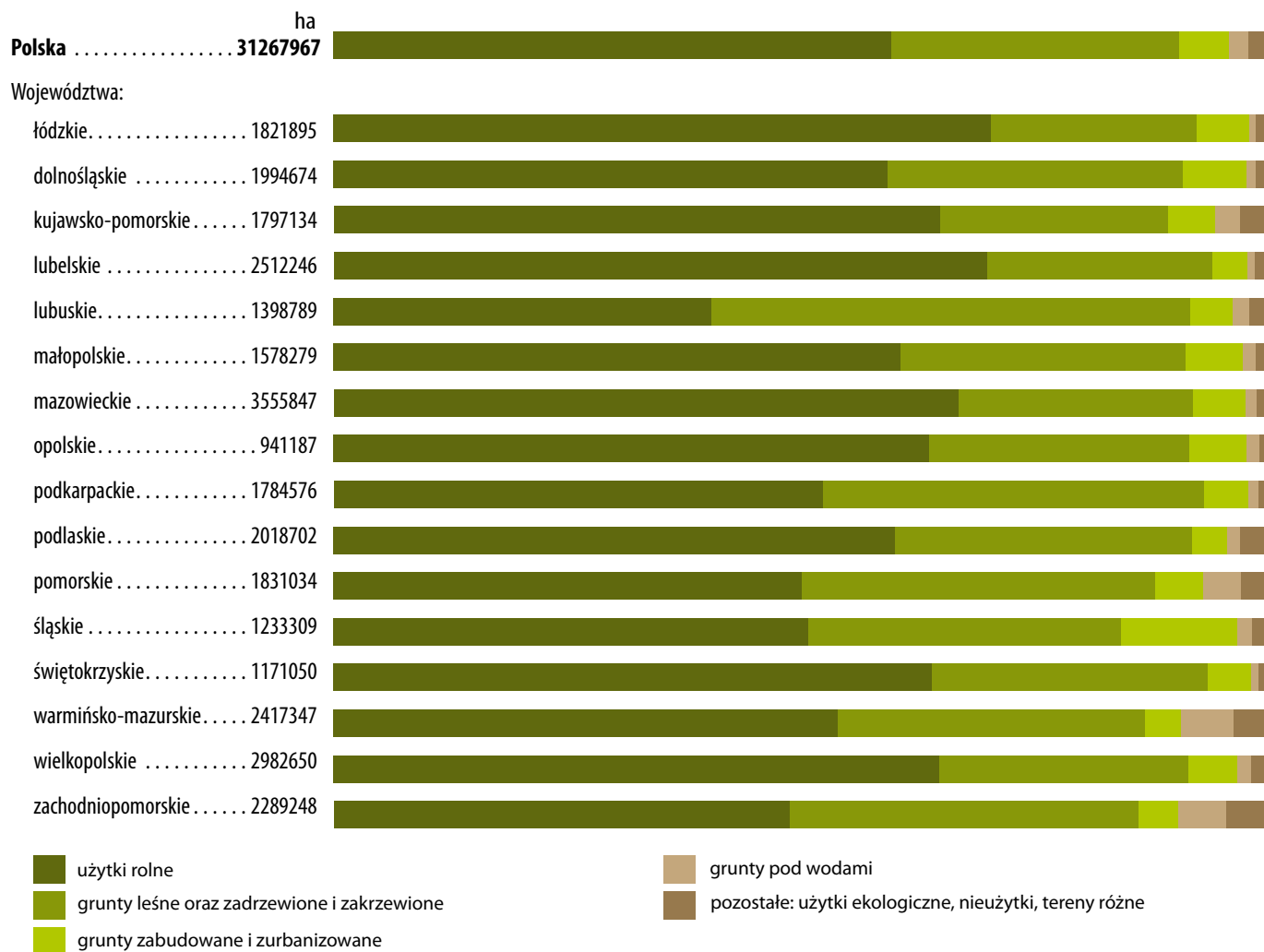
Spośród wszystkich województw, łódzkie było województwem o najniższym udziale gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych. Według stanu na dzień 1 I 2016 r. w województwie łódzkim grunty te stanowiły jedynie 22,1% powierzchni województwa, przy średniej dla kraju na poziomie 31,1%. Najwyższy poziom odsetka tych gruntów odnotowano w województwie lubuskim (51,4%) oraz podkarpackim (41,5%).

Fot. 1.1 Petrykozy, gmina Białaczów

Fot. 1.2 Leonardów, gmina Zgierz

Rysunek 1.1 Powierzchnia geodezyjna Polski według województw w 2016 r., stan w dniu 1 I

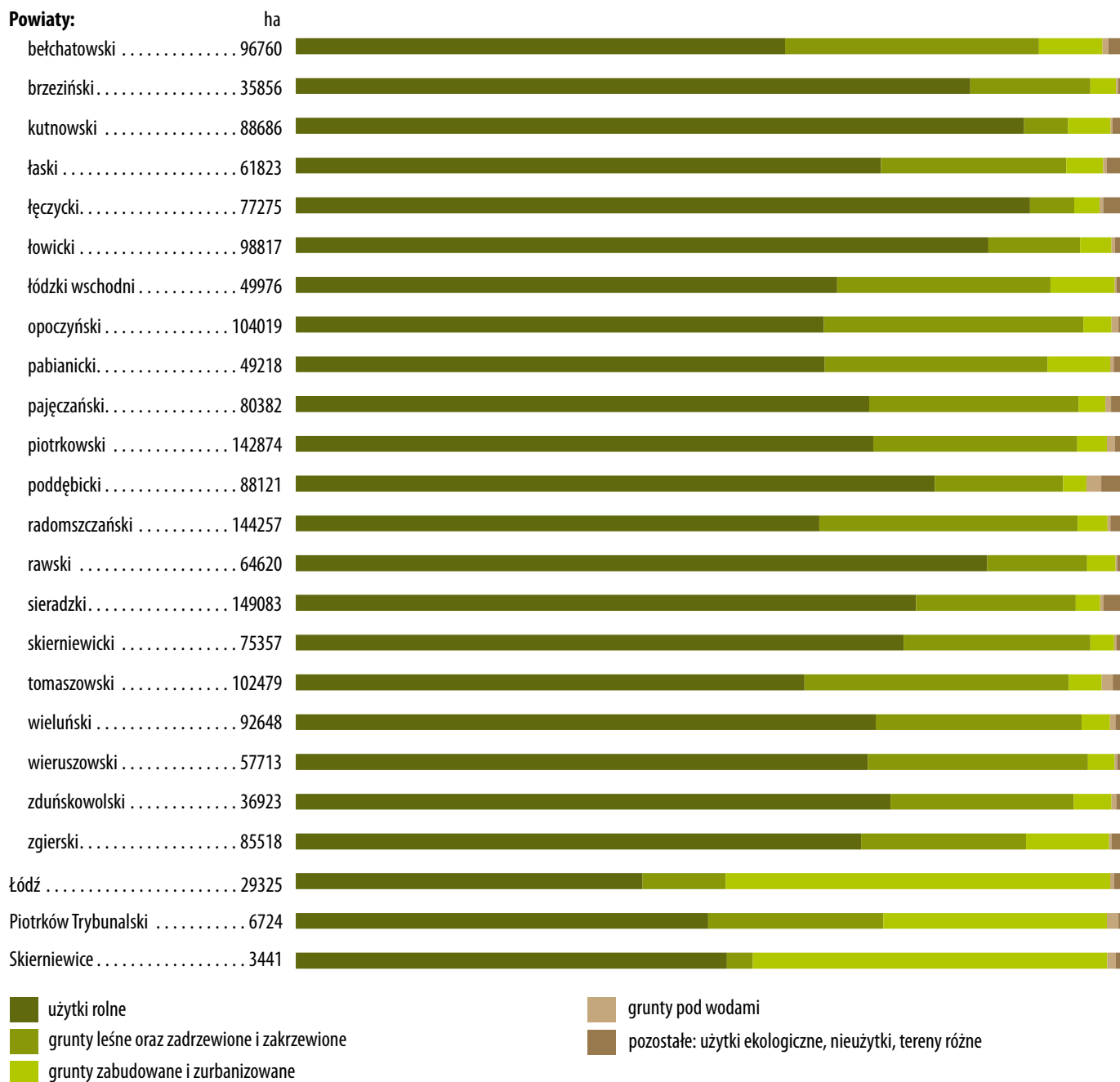
Powiatem województwa łódzkiego, charakteryzującym się największym udziałem użytków rolnych w powierzchni ogółem (wg danych z 1 I 2016 r.) był powiat łęczycki, gdzie użytki rolne stanowiły 88,5% powierzchni. Równie wysoki odsetek użytków rolnych odnotowano w powiecie kutnowskim – 87,3% i łowickim – 83,2%. Najmniejszym ich odsetkiem cechowały się miasta na prawach powiatu (Łódź – 39,8%, Piotrków Trybunalski – 47,2%, Skierniewice – 48,6%) oraz powiat bełchatowski – 57,9%. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmowały największą część powierzchni powiatu tomaszowskiego – 32,2%, radomszczańskiego i opoczyńskiego – po 31,9% każdy, oraz bełchatowskiego – 31,7%, najmniejszą natomiast – powiatu kutnowskiego i łęczyckiego – po 5,5% każdy. W Łodzi grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmowały 10,0% powierzchni miasta.

Największy udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w powierzchni ogółem odnotowano na terenie Łodzi – 48,9% oraz pozostałych miast na prawach powiatu: Skierniewic – 42,7%, Piotrkowa Trybunalskiego – 29,9%, a także powiatu zgierskiego – 10,4%, najniższy zaś

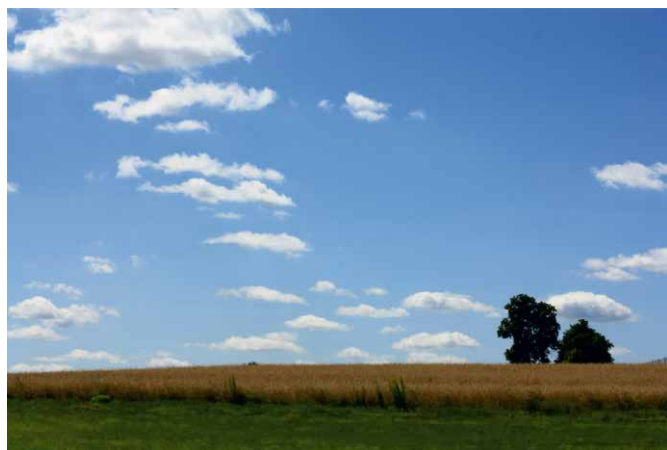
w powiecie poddębickim – 3,1%. Największą powierzchnią gruntów pod wodami charakteryzował się powiat poddębicki – 2,2%, najmniejszą natomiast powiaty: brzeziński, łódzki wschodni i rawski – 0,2% powierzchni każdy.

Fot. 1.3 Gmina Ksawerów

Rysunek 1.2 Powierzchnia geodezyjna województwa łódzkiego według powiatów w 2016 r., stan w dniu 1 I

Fot. 1.4 Józefów, gmina Zgierz

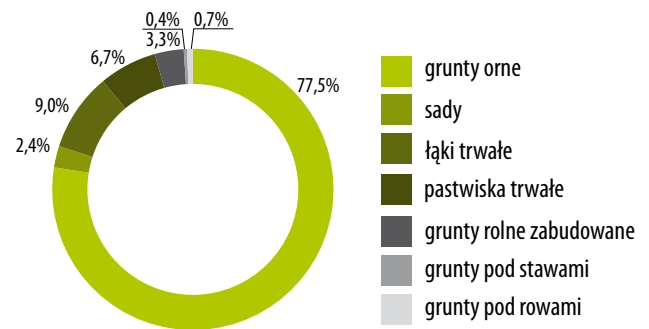
Fot. 1.5 Petrykozy, gmina Białaczów

Grunty pod wodami stanowiły zaledwie 0,6% powierzchni ogółem, co sytuuje łódzkie na ostatnim miejscu wśród województw. Dla Polski wartość ta była ponad 3-krotnie wyższa i na początku 2016 r. wyniosła 2,1%.

Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowiły 5,7% powierzchni województwa (5,1% według stanu na dzień 1 I 2011 r.), tj. o 0,3 p. proc. więcej niż w skali kraju. Tereny mieszkaniowe w województwie łódzkim zajmowały 20,7% powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych.

W stosunku do stanu z początku 2011 r. odsetek ten wzrósł o 1,1 p. proc., co przekłada się na wzrost areálu o 3113 ha. W ciągu pięciu lat powierzchnia terenów mieszkaniowych wzrosła o blisko 17%. Tereny przemysłowe według stanu w dniu 1 I 2016 r., stanowiły 6,6% powierzchni terenów zabudowanych i zurbanizowanych województwa łódzkiego, a ich areál w ciągu ostatnich pięciu lat wzrósł o 13,3%, do poziomu 6807 ha.

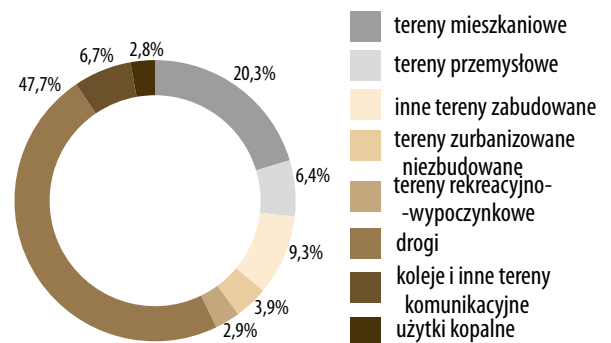
Użytki ekologiczne, nieużytki oraz tereny różne, na początku 2016 r., podobnie jak pięć lat wcześniej, stanowiły 1,2% powierzchni województwa łódzkiego. Chociaż udział tej grupy gruntów nie uległ zmianom, to areál użytków ekologicznych wzrósł o 10,3% (tj. o 124 ha). Dla Polski odsetek ten wyniósł w tym samym czasie 1,9%.

Rysunek 1.3 Struktura użytków rolnych w województwie łódzkim w 2016 r., stan w dniu 1 I

Tabela 1.1 Wykorzystanie powierzchni geodezyjnej województwa łódzkiego, stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2016	
	w ha		2011=100
Powierzchnia geodezyjna ogółem	11821895	1821895	100,0
Użytki rolne	1297955	1281675	98,7
grunty orne	1008897	992371	98,4
sady	31091	32431	104,3
łąki trwałe	116666	115336	98,9
pastwiska trwałe	86987	85230	98,0
grunty rolne zabudowane	41390	42852	103,5
grunty pod stawami	4125	4905	118,9
grunty pod rowami	8799	8550	97,2
Grunty leśne zadrzewione i zakrzewione	396594	403514	101,7
las	388597	391722	100,8
grunty zadrzewione i zakrzewione	7997	11792	147,5
Grunty zabudowane i zurbanizowane	93635	103589	110,6
tereny mieszkaniowe	18366	21479	116,9
tereny przemysłowe	6006	6807	113,3
inne tereny zabudowane	8105	9547	117,8
zurbanizowane tereny niezabudowane	4027	4197	104,2
tereny rekreacji i wypoczynku	2846	2967	104,3
tereny komunikacyjne	51883	55584	107,1
drogi	45163	48905	108,3
kolejowe	6232	6170	99,0
inne	488	509	104,3
użytki kopalne	2402	3008	125,2
Grunty pod wodami	11071	11655	105,3
powierzchniowymi płynącymi	8641	9388	108,6
powierzchniowymi stojącymi	2430	2267	93,3
Użytki ekologiczne	1203	1327	110,3
Nieużytki	15146	14623	96,5
Tereny różne	6291	5512	87,6

Rysunek 1.4 Struktura gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w województwie łódzkim w 2016 r., stan w dniu 1 I

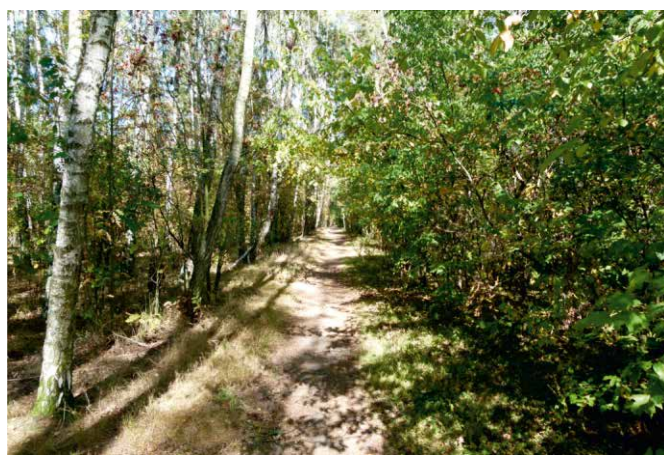
Fot. 1.6 Łódź

1.2 Zielen

W 2015 r. (wg stanu w dniu 31 XII) tereny zieleni zajmowały powierzchnię 9244 ha, co stanowiło 0,5% obszaru całego województwa. Największy odsetek tych terenów odnotowano w województwie podkarpackim – 1,8%, śląskim – 1,4% i małopolskim – 1,2%, najmniejszy natomiast w podlaskim – 0,2%. W skali kraju udział ten wyniósł 0,6%. W ciągu ostatnich pięciu lat układ ten nie zmienił się, chociaż w stosunku do 2010 r. odnotowano w łódzkim wzrost powierzchni terenów zielonych o 367 ha, tj. 4,1%. W 2015 r. (wg stanu w dniu 31 XII) łączna powierzchnia ogólnodostępnych parków spacerowo-wypoczynkowych i zieleńców oraz terenów zieleni osiedlowej w województwie łódzkim wyniosła 3,8 tys. ha (0,2% powierzchni geodezyjnej województwa). Średnio na 1 mieszkańca województwa przypadało ok. 15,1 m² powierzchni ogólnodostępnych parków spacerowo-wypoczynkowych i zieleńców oraz terenów zieleni osiedlowej. Wartość ta zbliżona jest do wskaźnika ogólnopolskiego – 15,0 m². W Łodzi tereny te zajmowały 1,6 tys. ha i stanowiły 5,5% powierzchni miasta, natomiast na 1 mieszkańca przypadało średnio 23,0 m². Wśród województw najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w lubuskim – 25,0 m² i śląskim – 20,4 m², natomiast najniższą w województwach świętokrzyskim i podkarpackim – odpowiedni o 8,9 m² i 9,0 m².

Fot. 1.7 Park na Młynku w Łodzi

Fot. 1.8 Park „Źródła Olechówki” w Łodzi

Tabela 1.2 Tereny zieleni w województwie łódzkim, stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo łódzkie		Łódź	
	w ha	Polska=100		w ha	województwo=100
	2010				
Parki spacerowo-wypoczynkowe	122394	1465	6,5	582	39,7
Zieleńce	10028	585	5,8	276	47,2
Zielen uliczna	12256	497	4,1	78	15,7
Zielen osiedlowa	25282	1880	7,4	1018	54,2
Cmentarze	17902	1145	6,4	225	19,6
Lasy gminne	83694	3199	3,8	1466	45,8
Pozostałe	3102	106	3,4	82	77,0
	2015				
Parki spacerowo-wypoczynkowe	23861	1516	6,4	624	41,2
Zieleńce	10444	411	3,9	79	19,2
Zielen uliczna	14908	941	6,3	456	48,5
Zielen osiedlowa	23468	1839	7,8	907	49,3
Cmentarze	18090	1148	6,3	225	19,6
Lasy gminne	84193	3292	3,9	1462	44,4
Pozostałe	3024	97	3,2	84	86,6

Tabela 1.3 Tereny zieleni według województw w 2015 r., stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Tereny zieleni ogółem	W tym				
		parki spacerowo- wypoczynkowe	zieleńce	zieleń uliczna	zieleń osiedlowa	lasy gminne
		w ha				
Polska	177988	23861	10444	14908	23468	84193
Dolnośląskie	15398	2705	1095	1212	1768	7131
Kujawsko-pomorskie	8809	1554	570	673	1416	3592
Lubelskie	7164	861	538	873	1386	1330
Lubuskie	6016	1403	532	380	606	1956
Łódzkie	8244	1516	411	941	1839	3292
Małopolskie	17470	1275	810	844	1635	11715
Mazowieckie	13034	2087	794	2044	3534	2354
Opolskie	3984	914	250	296	464	1495
Podkarpackie	32373	730	311	530	872	28342
Podlaskie	4001	367	149	394	706	1425
Pomorskie	8773	1133	1051	961	1320	3335
Śląskie	17020	4012	1450	2362	3856	3720
Świętokrzyskie	2978	365	123	265	626	930
Warmińsko-mazurskie	6571	454	386	312	865	3407
Wielkopolskie	15443	3008	1230	2041	1544	5719
Zachodniopomorskie	9711	1479	744	781	1030	4450

Fot. 1.9 Park na Młynku w Łodzi

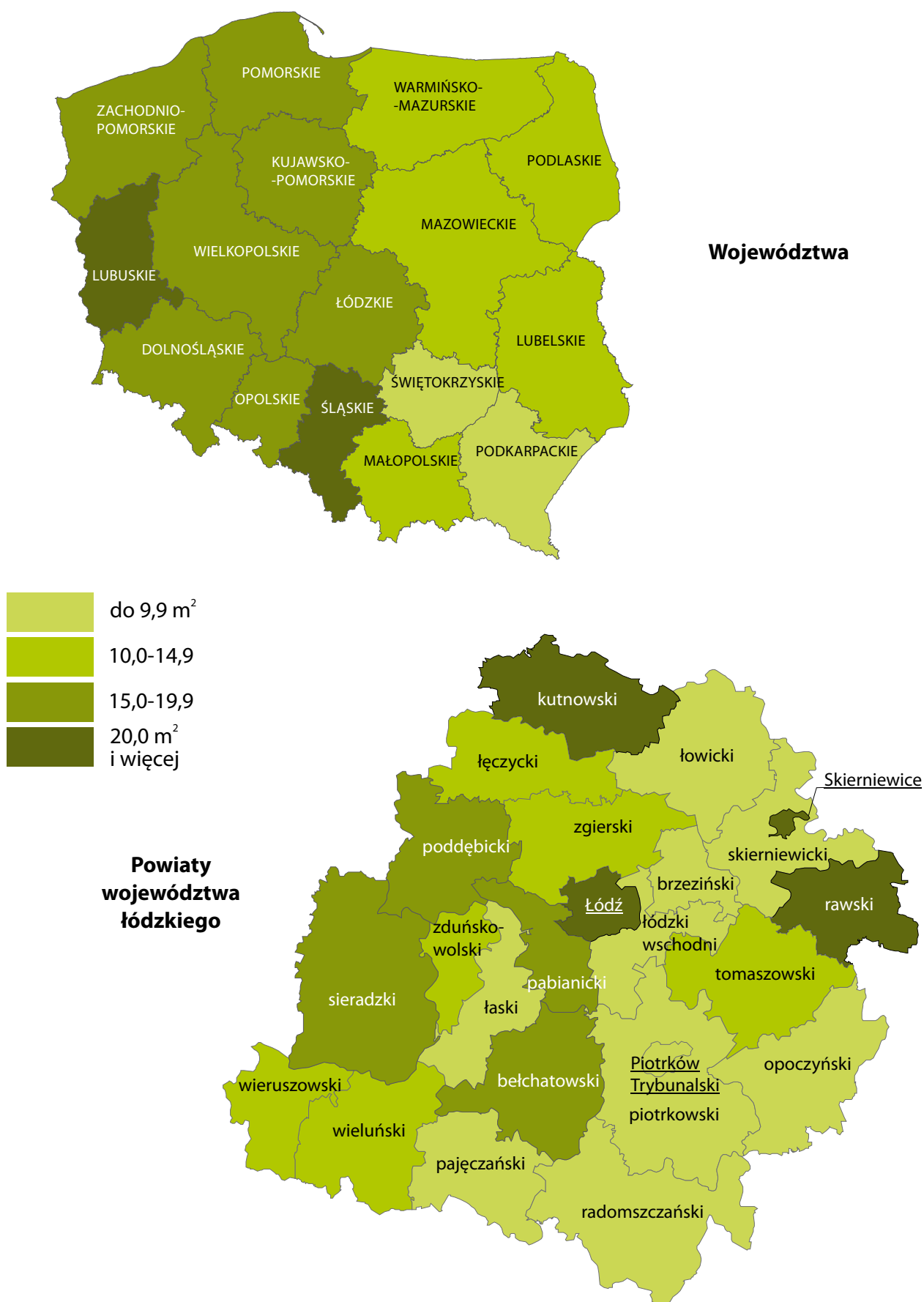

Fot. 1.10 Park Helenów w Łodzi

Powiatami województwa łódzkiego, w których na 1 mieszkańca przypadała najmniejsza powierzchnia ogólnodostępnych parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców oraz terenów zieleni osiedlowej były skierniewicki – 2,3 m² i piotrkowski – 5,0 m². Należy jednak pamiętać, że powiat skierniewicki jest jedynym powiatem w województwie łódzkim, w skład którego wchodzi wyłącznie gminy wiejskie. Największą powierzchnią ogólnodostępnych parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców oraz terenów zieleni osiedlowej, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, cechowało się miasto na prawach powiatu Skierniewice – 25,8 m² i powiatrawski – 24,5 m².

Funkcje ogólnodostępnych terenów zieleni pełnią również lasy gminne. Pod koniec 2015 r. ich powierzchnia w województwie łódzkim wyniosła 3,3 tys. ha z czego 44,4% (1,5 ha) umiejscowionych było w Łodzi.

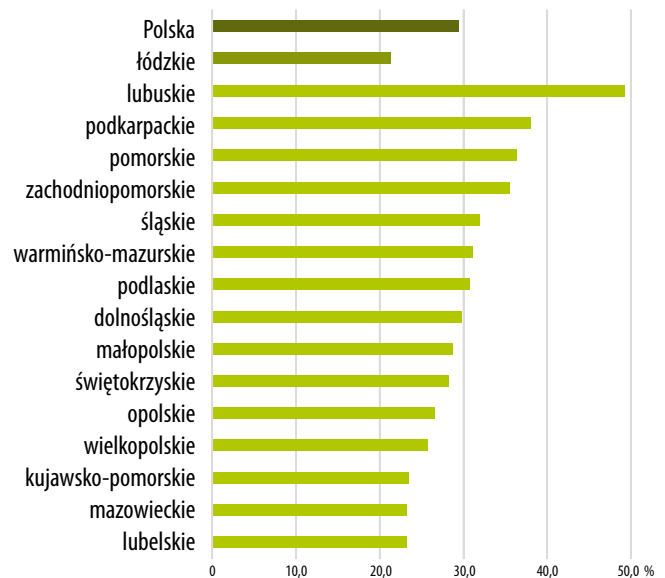
W 2015 r., podobnie jak pięć lat wcześniej, 1/3 powierzchni lasów gminnych w Polsce zlokalizowana była na terenie województwa podkarpackiego i zajmowała 28,3 tys. ha. Najmniejszą powierzchnią tych terenów charakteryzowało się województwo świętokrzyskie, gdzie lasy gminne zajmowały jedynie 930 ha powierzchni.

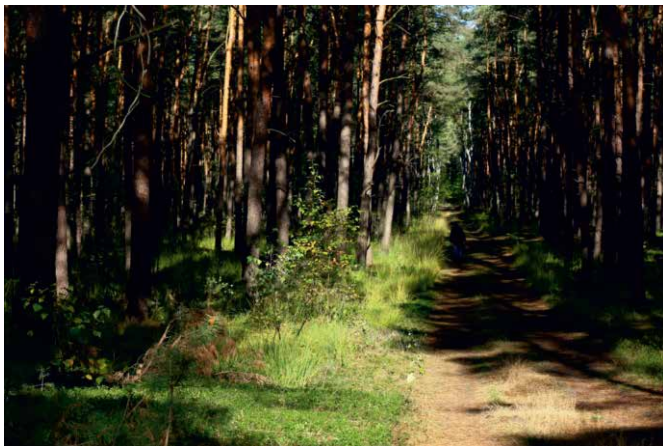
Mapa 1.1 Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej na 1 mieszkańca w m², stan w dniu 31 XII

1.3 Lesistość

W końcu 2015 r. w województwie łódzkim grunty leśne zajmowały 395437 ha, a większość z nich stanowiły lasy - 38156 ha. Z roku na rok powierzchnia lasów, a zatem udział lasów w powierzchni ogółem, powiększa się systematycznie. W stosunku do 2010 r. w skali kraju przybyło 91140 ha lasów, z czego nominalnie najwięcej w województwie mazowieckim (wzrost o 18892 ha), warmińsko-mazurskim (wzrost o 12298 ha) i podkarpackim (wzrost o 11879,5 ha). W województwie łódzkim w tym okresie przybyło 4011 ha lasów, a mimo to województwo łódzkie charakteryzuje się najniższym wskaźnikiem lesistości wśród innych województw (21,3%). Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w województwach lubuskim (49,2%), podkarpackim (38,1%) i pomorskim (36,4%). W 2015 r. wskaźnik lesistości dla Polski wyniósł 29,5%, podczas gdy w 2010 r. osiągnął on poziom 29,2%.

Rysunek 1.5 Lesistość według województw w 2015 r., stan w dniu 31 XII

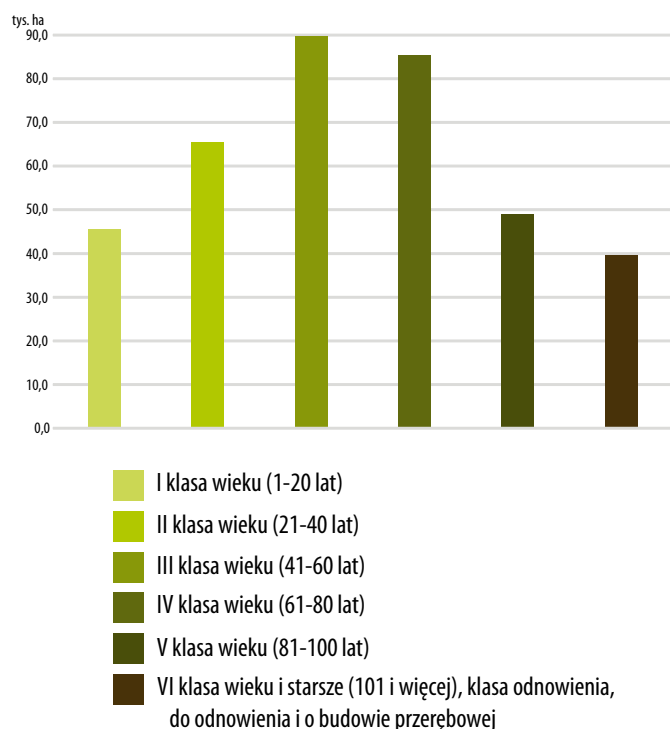
Fot. 1.11 Grotniki – Ustronie

Wśród powiatów województwa łódzkiego największą lesistością charakteryzował się powiat tomaszowski, gdzie lasy na koniec 2015 r. zajmowały 31,2% powierzchni. Równie wysoki udział lasów w powierzchni ogółem odnotowano w powiatach: opoczyńskim (30,8%) oraz radomszczańskim (30,6%). Najniższą lesistością charakteryzowało się miasto Skierniewice (4,5%), powiat kutnowski (5,0%) oraz łęczycki (5,6%). W Łodzi lesistość ukształtowała się na poziomie 9,4%. W większości powiatów województwa łódzkiego w stosunku do 2010 r. odnotowano wzrost wskaźnika lesistości, z czego największy w mieście Skierniewice o 1,6 p. proc. i w powiecie pajęczańskim o 1,1 p. proc. Spadki tego wskaźnika wystąpiły jedynie w powiecie zduńskowolskim (o 0,5 p. proc.), w Łodzi (o 0,2 p. proc.) oraz w powiecie brzezińskim (o 0,1 p. proc.).

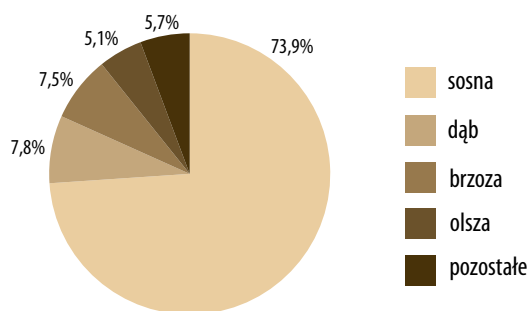
Tabela 1.4 Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość, stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo łódzkie	Polska=100	Łódź	województwo=100
			2010		
Powierzchnia w ha:					
gruntów leśnych	9328931	391473	4,2	2846	0,7
lasów	9121342	384140	4,2	2799	0,7
grunty związane z gospodarką leśną ...	207589	7333	3,5	.	x
Lesistość w %	29,2	21,1	x	9,5	x
			2015		
Powierzchnia w ha:					
gruntów leśnych	9420072	395437	4,2	2794	0,7
lasów	9214878	388156	4,2	2506	1,8
grunty związane z gospodarką leśną ...	205194	7282	3,5	.	x
Lesistość w %	29,5	21,3	x	9,4	x

Ogółem w lasach województwa łódzkiego, bez względu na ich formy własności, udział drzewostanów I klasy wieku był najmniejszy (spośród drzewostanów do 100 lat) i wyniósł, według stanu na koniec 2015 r., 11,8%. Największy udział (23,0%) stanowiły drzewostany w wieku 41-60 lat, zaliczane do III klasy wieku, które zajmowały 89,7 tys. ha. Drzewostany najstarsze - powyżej 100 lat łącznie z drzewostanami w klasie odnowienia, do odnowienia i o budowie przerębowej - zajmowały 10,2% powierzchni lasów. Średni wiek drzewostanu w województwie łódzkim to 56 lat. Największym udziałem drzewostanów do lat 20 charakteryzowały się lasy w województwach: opolskim (15,1%), warmińsko-mazurskim (14,6%), zachodnio-pomorskim (14,4%) i śląskim (13,8%), a najmniejszym lasy w województwach: małopolskim (6,5%), podkarpackim (8,1%) i podlaskim (8,5%). Najczęściej wśród województw dominowały drzewostany w III klasie wieku (41-60 lat). Udział tych drzewostanów był największy w województwach: lubuskim (30,6%) i podlaskim (30,0%), a najmniejszy w: śląskim (19,6%) oraz dolnośląskim (21,0%). Największym udziałem powierzchni drzewostanów starszych klas wieku (powyżej 100 lat oraz w klasie odnowienia, do odnowienia i o budowie przerębowej) charakteryzowały się drzewostany województwa małopolskiego (19,3%, przy średnim wieku 62 lata) i podkarpackiego (16,8%, przy średnim wieku 61 lat), a najmniejszym udziałem omawianych drzewostanów - województwa: mazowieckie (5,4%, przy średnim wieku 53 lata) oraz lubelskie (7,0%, przy średnim wieku 57 lat).

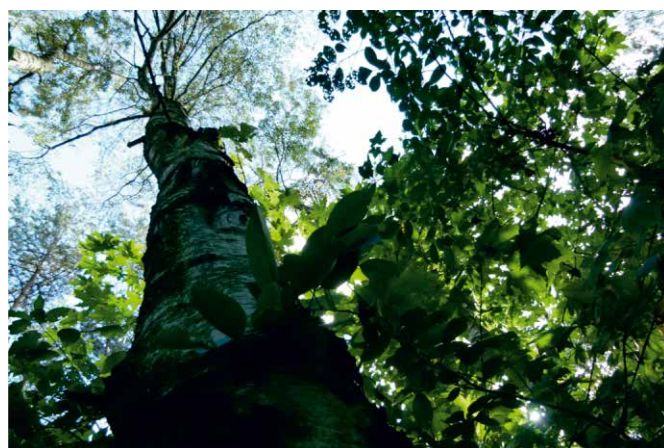

Rysunek 1.6 Zestawienie powierzchni lasów według klas wieku w województwie łódzkim w 2015 r., stan w dniu 31 XII

Rysunek 17 Struktura powierzchni lasów według gatunków panujących w województwie łódzkim w 2015 r., stan w dniu 31 XII

Udział powierzchni gatunków iglastych w kraju w 2015 r. kształtował się na poziomie 68,7%, przy czym odsetek był jeszcze wyższy w lasach pozostających w zarządzie Lasów Państwowych – 70,5%. Gatunki iglaste w powierzchni lasów województwa łódzkiego stanowiły w 2015 r. 75,4%. Drzewostany sosnowe, zajmowały przeważającą powierzchnię lasów, zarówno w Polsce (58,1%), jak i w województwie – 73,9%. Największą natomiast powierzchnię spośród gatunków liściastych w lasach na terenie województwa łódzkiego zajmowały drzewostany: dębowe (7,8%) i brzozowe (7,5%). W Polsce odsetki te wyniosły odpowiednio 7,7% i 7,3%. Największym udziałem gatunków iglastych w kraju charakteryzowały się lasy w województwach: lubuskim (82,6%) i kujawsko-pomorskim (80,4%), natomiast najmniejszym w województwach: lubelskim (54,9%) i podkarpackim (55,4%). Udział brzozy oraz dębu był silnie zróżnicowany między województwami, największy udział brzozy odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (12,6%) oraz opolskim (10,7%), natomiast najmniejszy w województwach: małopolskim (2,7%) i podkarpackim (4,2%). Największy udział dębu odnotowano w województwie lubelskim (14,1%), a najmniejszy w województwie podkarpackim (4,4%).

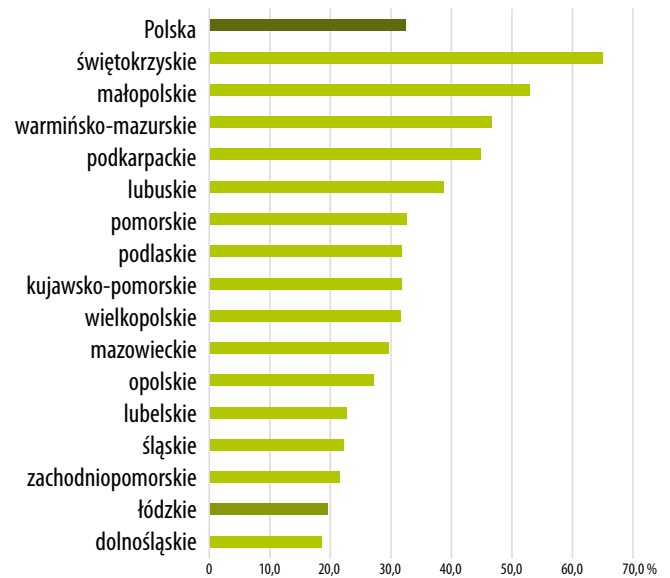

Fot. 1.12 Park „Źródła Olechówki” w Łodzi

1.4 Obszary prawnie chronione

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w województwie łódzkim na koniec 2015 r. wyniosła 357796 ha, co stanowiło 19,6% powierzchni województwa. Był to jeden z najniższych udziałów wśród województw. Mniejszy udział odnotowano jedynie w województwie dolnośląskim – 18,6% natomiast najwyższy w województwie świętokrzyskim – 65,0%. Dla Polski odsetek ten wyniósł 32,5%. Na 1 mieszkańca województwa łódzkiego przypadało 1435 m² obszarów chronionych, czyli o 45,8% mniej niż przeciętnie na mieszkańca Polski. Niżej w rankingu znalazły się jedynie dwa województwa: dolnośląskie - 1278 m²/1mieszkańca i śląskie 599 m²/1mieszkańca.

Największą powierzchnię wśród obszarów chronionych w województwie łódzkim zajmowały obszary chronionego krajobrazu – 240,9 tys. ha tj. 67,3% obszarów prawnie chronionych, co plasuje łódzkie na 10 pozycji wśród województw. Największy odsetek tych terenów wystąpił w województwie warmińsko-mazurskim (80,5%) oraz w województwach: świętokrzyskim i lubuskim – 80,2% w każdym. Na terenie województwa łódzkiego znajdowało się 68,3 ha stanowiących część parku kampinoskiego (Ośrodek Hodowli Żubrów w Smardzewicach). Obszar ten zajmował jedynie 0,02% powierzchni ogólnej parków narodowych w Polsce. Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe w województwie łódzkim, zajmujące obszar 11,8 tys. ha, stanowiły 3,3% wszystkich obszarów prawnie chronionych na terenie województwa i był to najwyższy udział wśród innych województw. Zespoły te zajmowały jednocześnie 10,5% powierzchni wszystkich zespołów przyrodniczo-krajobrazowych w kraju i także był to jeden z wyższych udziałów wśród województw. W województwie warmińsko-

Rysunek 1.8 Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem według województw w 2015 r., stan w dniu 31 XII

-mazurskim osiągnął on najwyższą notowaną wartość 19,0%, w pomorskim – 14,5% i w małopolskim 12,4%.

Wśród powiatów, według stanu na koniec 2015 r., powiat brzeziński charakteryzował się największym udziałem obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem - 19,6 tys. ha, co stanowiło 54,6% jego powierzchni. Najmniejszym udziałem tych terenów cechowało się miasto Skierniewice – obszary te zajmowały powierzchnię 5,7 ha, tj. 0,2% całego miasta.

Największa powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu w województwie łódzkim znajdowała się na terenie powiatu sieradzkiego – 36,7 tys. ha, co stanowiło 10,3% powierzchni obszarów chronionych w województwie i 24,6% powierzchni powiatu. Najmniej – na terenie miasta Skierniewice – 0,002%. Obszary prawnie chronione w Łodzi zajmowały teren 2,8 tys. ha, tj. 9,4% powierzchni miasta oraz 0,8% obszarów prawnie chronionych województwa.

Fot. 1.13 Rezerwat przyrody „Grądy nad Moszczenicą”

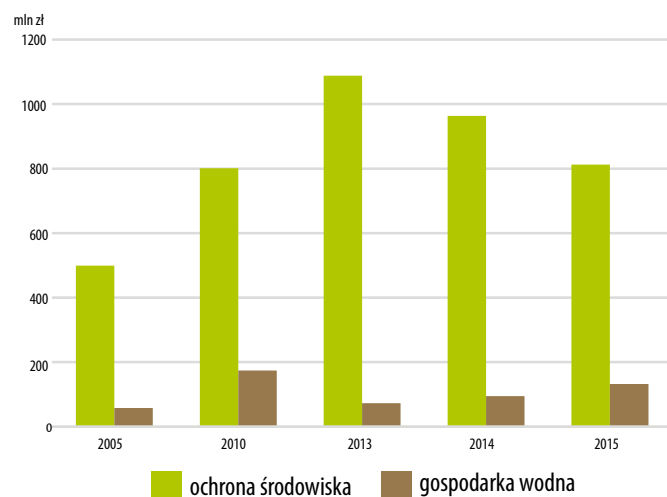

Fot. 1.14 Łućmierz - Las

1.5 Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

W województwie łódzkim w 2015 r. nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska wyniosły 812,2 mln zł, co stanowiło 5,4% nakładów poniesionych na ten cel w skali kraju. W województwie łódzkim, w porównaniu z rokiem poprzednim, zaobserwowano spadek tych nakładów o 15,7%, natomiast w stosunku do 2010 r. oraz 2005 r. ich wartość była wyższa od notowanej w 2015 r. odpowiednio o 1,4% i o 62,7%. W 2015 r. poniesiono 132,2 mln zł nakładów na gospodarkę wodną, czyli o 39,4% więcej niż rok wcześniej i 2,3-krotnie więcej niż w 2005 r. W porównaniu z 2010 r. odnotowano spadek tych nakładów o 23,4%.

Największe nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w 2015 r. poniesiono na gospodarkę ściekową i ochronę wód (55,6%) oraz ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu (18,1%). Nakłady na gospodarkę ściekową i ochronę wód wyniosły 451,7 mln zł, z czego 57,2% przeznaczono na budowę sieci kanalizacyjnej, a 42,2% na oczyszczanie ścieków. Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu przeznaczono 147,1 mln zł, z czego 59,3% przeznaczono na wprowadzanie nowych technologii w zakresie spalania paliw oraz pozyskiwania niekonwencjonalnych źródeł energii, a 40,7% na urządzenia redukujące zanieczyszczenia.

Rysunek 1.9 Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w województwie łódzkim (według lokalizacji inwestycji; ceny bieżące), stan w dniu 31 XII

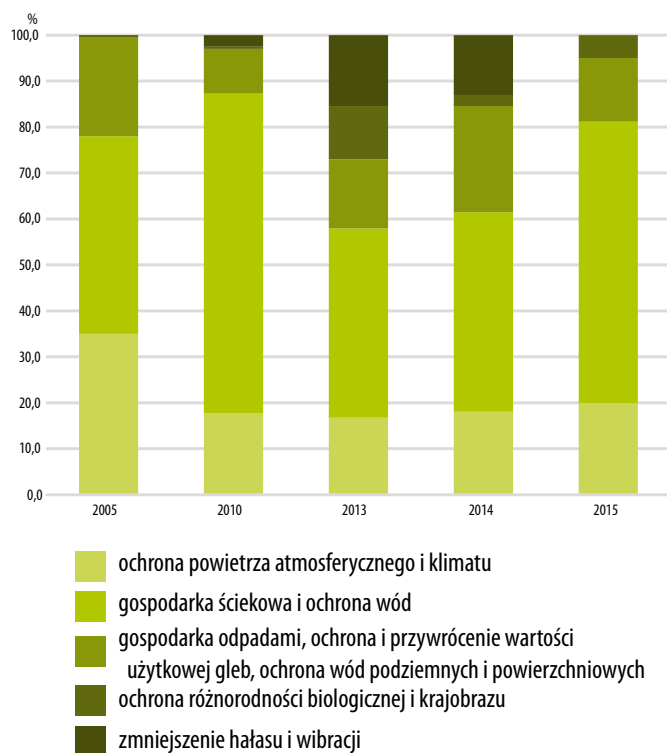
Nakłady na gospodarkę odpadami wyniosły 85,8 mln zł, tj. 10,6% nakładów przeznaczonych na ochronę środowiska w województwie łódzkim. Na budowę różnorodności biologicznej i krajobrazu (w szczególności ochronę i odbudowę gatunków i siedlisk) przekazano 36,9 mln zł, co stanowiło 4,5% nakładów w województwie, i aż 75,9% nakładów poniesionych na ten cel w skali kraju. Budowa urządzeń antyhałasowych i antywibracyjnych pochłonęła 1,7% ogółu nakładów.

W strukturze finansowania nakładów na środki trwałe na ochronę środowiska w 2015 r. fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) stanowiły 34,7%, środki własne 31,1%, środki z budżetu 12,8%, z zagranicy 12,5%, natomiast kredyty i pożyczki bankowe stanowiły 8,5% nakładów.

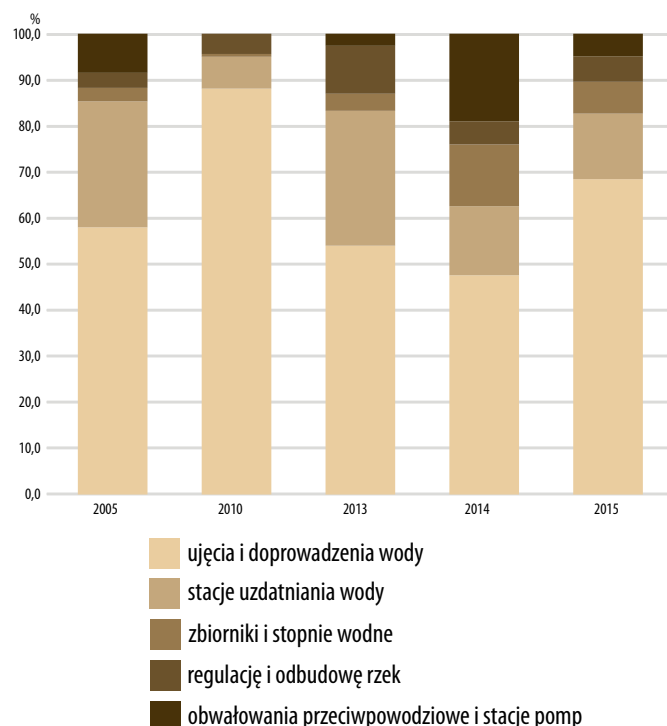

Fot. 1.15 Inowłódz – rzeka Pilica

Wielkość nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosła w 2015 r. w województwie łódzkim 132,2 mln zł. Podobnie jak w latach poprzednich, główny strumień nakładów służących gospodarce wodnej skierowany był na budowę infrastruktury zapewniającej ludności wodę pitną. Na ujęcia i doprowadzanie wody pitnej, stanowiące ponad 2/3 ogółu nakładów na gospodarkę wodną, poniesiono 90,5 mln zł, czyli 2-krotnie więcej niż w 2014 r. i ponad 2,5-krotnie więcej niż w 2005 r. W województwie łódzkim poniesiono także nakłady inwestycyjne: na stacje uzdatniania wody w kwocie 18,8 mln zł (o 32,1% więcej niż w 2014 r. i o 19,2% więcej niż 2005 r.), na zbiorniki i stopnie wodne – 9,1 mln zł (o 28,6% mniej niż w 2014 r., ale ponad 8-krotnie więcej niż w 2010 r. i ponad 5-krotnie więcej niż w 2005 r.), na regulację i zabudowę rzek i potoków – 7,3 mln zł (o ponad połowę więcej niż w 2014 r. i ponad 3,5-krotnie więcej niż 2005 r.) oraz na obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp – 6,5 mln zł (o blisko 64% mniej niż w 2014 r., ale o 33,1% więcej niż 2005 r.).

Rysunek 1.10 Struktura nakładów na środki trwałe służących ochronie środowiska w województwie łódzkim (według lokalizacji inwestycji; ceny bieżące), stan w dniu 31 XII

Rysunek 11 Struktura nakładów na środki trwałe służących gospodarce wodnej w województwie łódzkim (według lokalizacji inwestycji; ceny bieżące), stan w dniu 31 XII

W strukturze finansowania nakładów na gospodarkę wodną w 2015 r. środki własne inwestorów stanowiły 54,3%, środki z zagranicy – 26,4%, fundusze ekologiczne, pożyczki i kredyty – 16,3%, natomiast z budżetu województwa, powiatów i gmin skierowano na ten cel 2,2% ogółu nakładów na gospodarkę wodną.

W wyniku realizacji inwestycji służących ochronie środowiska, oddano do eksploatacji 3 oczyszczalnie ścieków (w 2014 r. – 2 oczyszczalnie), w tym 2 komunalne, o łącznej przepustowości około 10 tys. m³/dobę. W 2015 r. oddano do eksploatacji 344 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej wodę (o 19,7% więcej niż w 2014 r. i o połowę więcej niż w 2005 r.) oraz 55,9 km sieci kanalizacyjnej na wody opadowe (o 22,0% mniej niż w 2014 r., ale blisko 80% więcej niż w 2005 r.). W zakresie ochrony powietrza oddano do użytku urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych o zdolności 7 tys. ton/rok, tj. ponad trzykrotnie więcej niż w 2014 r., podczas gdy dla urządzeń oddanych do użytkowania w 2005 r. zdolność redukcji tych zanieczyszczeń wynosiła zaledwie 12 t/rok. Urządzenia do neutralizacji zanieczyszczeń gazowych oddane do użytkowania w 2015 r. posiadały zdolność na poziomie 520 t/rok (znaczący spadek w stosunku do 2014 r. i 2005 r.).

W wyniku realizacji inwestycji w gospodarce wodnej w 2015 r. wydajność oddanych do użytkowania ujęć wodnych zmniejszyła się o 16,8% w stosunku do poprzedniego roku i osiągnęła poziom 6,1 tys. m³/dobę. Zmalała także ilość uzdatnianej wody do poziomu 1,6 tys. m³/dobę, tj. o blisko połowę mniej niż w 2014 r., aż o 80,1% mniej niż w 2010 r. i o 74,6% mniej niż w 2005 r. W 2015 r. wybudowano 249,7 km sieci wodociągowej (o 26,3% więcej niż w roku poprzednim). W 2005 r. wybudowano zbliżoną jej długość – 245,9 km. W 2015 r. powstały dwa zbiorniki wodne o łącznej pojemności całkowitej 92,0 tys. m³ (3,5-krotnie większej niż rok wcześniej) oraz wyregulowano 21,3 km rzek, podczas gdy w 2014 r. tylko 1 km, a w 2005 r. 7,8 km.

Opracowanie:
Anna Luchowska
Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych
Urząd Statystyczny w Łodzi
Oprawa graficzna:
Marta Gonerska
Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych
Urząd Statystyczny w Łodzi